

Maalahden kunnan

3 · 2023

TIEDOTUSLEHTI

Valokeilassa: Pienryhmä Lilla Satelliten

s. 4

Puheen tukeminen viittomilla ja kuvilla on tärkeä osa arkea Lilla Satellitenissa. Erityisluokanopettaja Emilia Kansa viittomaa syksyn.

Strateginen valinta: puurakentaminen

Gymnasiet i Petalax oli lähtölaukaus strategiselle valinnallemme – puurakentamiselle!

s. 12

Myrkytöntä siivousta

Högstadiet i Petalaxissa siivotaan otso-nivedellä.

s. 11

Jenny Malmsten
Kunnanjohtaja

MAALAHDEN KUNNAN
TIEDOTUSLEHTI

Julkaisija

Maalahden kunta
Malminkatu 5
66100 Maalahti
malax@malax.fi
Puh. 06 347 7111

Vastaava toimittaja

Jenny Malmsten
jenny.malmsten@malax.fi
Puh. 06 347 7111

Käännökset

Maalahden kunta, jos ei
muuta mainita

Painotalo

KTMP Group Ab Oy

Levikki

3 100

Ilmestymispäivä

25.10.2023

Kansikuva

Josefine Snellman

Me kaikki tarvitsemme joskus huomiota

On kaunis syksyinen sunnuntai, ja yritän keskittyä tämän kolumnin kirjoittamiseen. Koira istuu vieressäni vikisemässä. Se haluaa jakamattoman huomioni. Huomio on tärkeää ihmisille ja eläimille. Ja toiminnalle.

Kuluneen vuoden aikana kunnan huomio on kohdistunut sivistystoimeen, kysymyksiin sen rakenteesta ja optimaalisesta järjestämisestä. Meillä oli aiemmin, ennen sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta, kolme suurta toimialaa: sosiaali- ja terveydenhuolto, sivistystoimi ja tekninen toimi. Nyt jäljellä ovat sivistystoimi ja tekninen toimi, ja keskushallinto. Uudelleenjärjestely on ajankohtaista. Sivistysjohtajan ja vapaa-aika- ja kulttuuripäällikön eläköityessä herää kysymys, onko tarkoituksenmukaisinta, että vapaa-aika- ja kulttuuritoiminta on edelleen osa sivistystointa. Vapaa-aikatoimella on rajapintaa kaikkiin toimialoihin, mutta millä toimialalla on antaa eniten huomiota vapaa-aika- ja kulttuuritoiminnalle?

Tällä hetkellä kotouttaminen, työllistäminen ja osa ennaltaehkäisevän työn koordinoimista kuuluvat keskushallinnolle, kun taas harrastustoiminta, liikunta, kulttuuri, kirjasto ja vapaa sivistystyö kuuluvat vapaa-aikayksikölle. Kysymys kuuluu: olisiko toiminnasta mahdollista saada tehokkaampaa yhteensovittamalla vapaa-aika- ja kulttuuritoiminta keskushallintoon? Kirjaston tehtävät eivät myöskään ole kaukana hallinnon tehtävistä. Kirjaston tehtäviin kuuluu kulttuurin ja lukutaidon edistämisen lisäksi myös vastuu aineistojen käsittelystä sekä tieto- ja demokratiapalvelut. Ne ovat asioita, jotka kuuluvat myös hallinnolle. Maalahden-Korsnäsin kansalaisopiston ehdotetaan jäävän sivistystoimelle, johon kuuluvat myös yläkoulu ja lukiokoulutus, jotka järjestämme yhdessä Korsnäsin kunnan kanssa.

Toinen ehdotettu muutos on siirtää vastuu keittiöhenkilöstöstä sivistysosastolta tekniselle osastolle siten, että siivous- ja keittiöhenkilöstöllä on sama vastuuhenkilö. Tämä antaa rehtoreille aikaa keskittyä pedagogisiin tehtäviin ja vahvistaa samalla mahdollisuutta yhteensovitaa tehokkaasti siivous- ja keittiöhenkilöstöä.

Vuonna 2024 tapahtuvaksi suunnitellun organisaatiomuutoksen tavoitteena on yhteensovittaa toimintoja, jotka voivat hyötyä toisistaan. Vahvistetaan johtamista, tehostetaan resursien käyttöä ja lisätään mahdollisuuksia kehittää uutta yhdessä.

Organisaatiomuutokset herättävät aina huolta, mutta ne tarjoavat myös mahdollisuuksia vahvistaa sitä, mikä on ollut hyvin, ja tehdä muutoksia siellä, missä tarvitaan. Vaikka kunta-alalle on tulossa taloudellisesti haastava vuosi, tähtäämme eteenpäin, työskentelemme yhdessä ja teemme parhaamme niiden edellytysten pohjalta, jotka meillä on.

Meillä on paljon jännittävää tekeillä, muun muassa uusi Söderfjärdsbackenin päiväkotikoti, joka rakennetaan CLT-puuelementeistä, kestävyystyöhön panostaminen, varhaiskasvatuksen ulkopedagogiikan kehittäminen sekä harrastustoiminnan, liikunnan ja kulttuurin uudet toiminnot. Kirjaston hyllyihin ilmestyy uusia kirjoja, ja kirjaston e-palvelujen ansiosta puhelimen tai tietokoneen kautta voi lukea kirjoja ja lehtiä ympäri maailman. Haluamme antaa kaikille asukkailla mahdollisuuden harrastamiseen ja mielekkääseen arkeen.

Nyt koiran on aika saada täysi huomioni ja pitkä lenkki. Syksyisin lehdet putoavat kieppuen puista ja laskeutuvat lopulta maahan. Niin myös palasilla on tapana loksahuttaa paikoilleen. Myös organisaatiomuutoksissa.

Nautitaan syksystä!

Olemme julkaisseet uuden verkkosivuston!

Kunnan uusi verkkosivusto on nyt julkaistu. Verkkosivuston uusiminen tuli ajankohtaiseksi, koska halusimme saada verkkosivuston, joka vastaa tulevaisuuden tarpeisiin ja vaatimuksiin sekä käyttäjän että sisällöntuottajan näkökulmasta. Verkkosivusto on uusittu yhteistyössä Creammarketingin kanssa.

Verkkosivustomme keskiössä ovat selkeys, käytettävyys ja saavutettavuus. Erityisesti olemme kiinnittäneet huomiota siihen, että verkkosivuston käyttäminen on sujuvaa erilaisilla älylaitteilla ja selaimilla. Olemme parantaneet hakutoimintoa, jotta tietojen tai palvelujen löytäminen on helpompaa.

Verkkosivustoa täydennetään ja muokataan myös uuden sivuston julkaisun jälkeen. Verkkosivuston kehittämistyö ja sisällön päivittäminen ovat jatkuvaa työtä.

Otamme mielellämme vastaan palautetta uudesta verkkosivustosta, jotta voimme kehittää sitä jatkuvasti. Anna palautetta tai parannus- tai kehitysehdotuksia lomakkeella osoitteessa maalhti.fi.

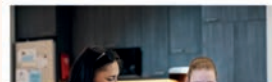
Uutiset

5.10.2023 Uutiset

Maalahden kunta mukaan ilmastotyön edelläkävijöihin – Hinku-verkostossa jo yli 90 kuntaa

Maalahden kunta on ensimmäinen vertaistoon liityvä pohjalaiskunta! Maalahden kunnanhallitus päätti 25.9.2023 liittyä ilmastotyön edelläkävijöihin, Kobiin hilineutualle.
Lue lisää

3.10.2023 Uutiset

Hae opiskelustipendiä viimeistään maanantaina

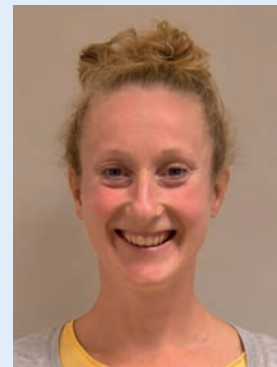
Uudet kasvot

Björn Höstman,
vs. kiinteistöpäällikkö

Sofia Kullberg,
sivistysjohtaja

Pamela West-Masilwa,
kotoutumis- ja työllisyysohjaaja

Jonas Nylund,
johtaja, Maalahden Vesi

Anders Wentin,
vt. isännöitsijä

Lapset ja koulutus

Valokeilassa: Pienryhmä Lilla Satelliten

Oppilastöitä perhostesta ja muurahaisesta.

Keväällä 2021 päätettiin, että Övermalax skolaan perustetaan syksyllä 2022 pienryhmä. Pienryhmä ottaa vastaan laaja-alaisen erityisen tuen tai toiminta-alueittain järjestetävän opetuksen tarpeessa olevia oppilaita koko kunnasta. Tarve tällaiselle pienryhmälle on ollut olemassa jo monta vuotta. Maalaitelaiset oppilaat ovat voineet aiemmin käydä Vaasan kaupungin Haga skola, mutta Vaasan omat tarpeet ovat nykyään niin suuret, ettei muista kunnista ole voitu ottaa vastaan oppilaita.

Keväällä 2022 rekrytoitiin erityisluokanopettaja, Josefine Snellman, ja kesällä 2022 tiloihin tehtiin tarvittavat muutokset. Toiminta käynnistyi lukuvuonna 2022–2023, ja aluksi ryhmässä oli kolme oppilasta. Lukuvuoden aikana oppilaiden määrä kasvoi neljään, ja ruotsia toisena kielenä opettamaan palkattiin Emilia Kansa. Lukuvuoden aikana pienryhmästä alettiin käyttää yleisesti nimeä Lilla Satelliten. Högstadiet i Petalaxissa on vastaava yksikkö, jonka nimi on Satelliten. Lukuvuodeksi 2023–2024 ryhmään tuli kaksi uutta oppilasta, ja tällä hetkellä oppilaita on yhteensä kuusi.

Erityisluokanopettaja Josefine Snellman iloitsee siitä, että on saanut osallistua opetustilojen suunnitteluun ja kalusteiden hankintaan. Siten tilat on voitu räätälöidä toiminnan tarpeisiin. Aiemmin musiikkiluokkana käytetty tila on muutettu kahdeksi suureksi ryhmähuoneeksi, ja entinen varasto- ja käytävätila on muutettu kolmeksi pieneksi huoneeksi, joissa oppilaat voivat työskennellä yksittäin aikuisen kanssa. Koska kunta on panostanut tilojen mukauttamiseen, yksiköllä on nyt kaikki mahdollisuudet luoda rauhallinen ja turvallinen kouluarki oppilaille. Useita oppitunteja voidaan pitää samanaikaisesti ilman että oppilaiden työrauha kärsii, ja säilytystilaa on riittävästi. Oppituntien sisällöstä riippuen oppilaat voivat työskennellä itsekseen tai yhdessä muiden oppilaiden kanssa.

Lilla Satellitenin oppilaat voivat hyvin, kun koulupäivillä on selkeät rutiinit ja rakenne. Jos koulupäivän aikatauluihin tai rutiineihin tulee poikkeuksia, oppilaita valmistetaan hyvissä ajoin. Oppituntien selkeyttämiseksi oppilaat työskentelevät työlaatikoihin jaettujen tehtävien parissa. Oppitun-

Lapset ja koulutus

Ajankohtaista sivistyslautakunnassa

Hyvinvoivat lapset ja henkilöstö ovat tavoitteemme

Sivistyslautakunnan luottamushenkilöt keskittyvät parhaillaan vuoden 2024 talousarvioon. Suuntaviivat ja talousarviokehykset asetettiin jo kesän alussa, ja nyt yritämme saada yhtälöstä toimivan. Se voi olla haaste.

Varhaiskasvatuksen tilat käyvät ahtaiksi. Tällä hetkellä odotetaan, että suunnitellun Söderfjärdsbackenin päiväkodin rakentaminen alkaa keväällä 2024 ja valmistuu vuonna 2025.

Kunnan ryhmäperhepäiväkodit muuttavat uuteen 81-paikkaiseen päiväkotiin.

Uutta tänä syksynä on varhaiskasvatuksen kokeilu, jossa panostetaan ulkopedagogiikkaan. Kaksi ryhmää on aloittanut toiminnan, yksi Knattebon päiväkodissa ja yksi Solhagenin päi-

väkodissa. Toiminta toteutetaan pääasiassa ulkona, mutta ryhmät tarvitsevat kuitenkin mahdollisuuden päästä suojaan, kun sää sitä edellyttää. Päiväkotien yhteyteen on nyt rakennettu kaksi grillikotaa/huvimajaa, joita käyttävät tyytyväiset ja innokkaat lapset ja aikuiset. Seuraamme ryhmiä innolla, jotta näemme, miten kokeilu toteutuu.

Lasten ja nuorten suuri määrä on pelkästään iloinen asia. Maalahdessa on jo monen vuoden ajan haluttu tietoisesti panostaa lapsiin ja nuoriin. Resurssit on jaettu niin, että olemme voineet tarjota korkealuokkaista varhaiskasvatusta ja koulutusta.

Koulujen toivelista on tulevaisuuden osalta pitkä: toiveena on muun muassa enemmän pienryhmiä, kou-

lunkäynninohjaajia, kouluvalmentajia ja erityisopetusta. On selvää, että kouluun tarvitaan lisää aikuisia. Högstadiet i Petalaxiin haetaan myös rehtoria vuodenvaihteessa täytettävään vakituiseen virkaan. Oppilasennusteet ovat vakaita myös tästä eteenpäin.

Katse on siis kohdistettu talousarvion käsittelyyn. Tavoitteenamme on hyvinvoivat lapset ja hyvinvoiva henkilöstö käytettävissä olevilla resursseilla!

Minna Söderholm

Sivistyslautakunnan puheenjohtaja

Varhaiskasvatuksessa panostetaan henkilöstön hyvinvointiin.

Toimintavuonna 2023–2024 varhaiskasvatuksessa halutaan panostaa henkilökunnan hyvinvointiin. Henkilökunta on kevään arvioinnissa ilmaissut tarvitsevansa pedagogista tukea. Sen vuoksi Tina Back on palkattu Svenska folkskolans vänner rf:n avustuksen turvin pedagogiseksi ohjaajaksi. Hänen tehtävänsä on auttaa henkilökuntaa sovittamaan niin toiminnan rakennetta kuin pedagogiikkaakin lapsiryhmän tarpeiden ja mielenkiinnon kohteiden mukaiseksi. Hänen työpisteensä on kunnantalolla, mutta hän liikkuu työssään kunnan kaikissa yksiköissä. Lisäksi on perustettu hyvinvointiryhmä, johon kuuluu päiväkotien ja ryhmäperhepäiväkotien henkilökuntaa. Ryhmän on tarkoitus välittää henkilökunnan toiveita ja ehdotuksia työhyvinvoinnin lisäämiseksi.

Hyvinvointiryhmään kuuluvat (vasemmalta) Sofia Storsjö, Ann-Sofi Nyman, Susanne Rönnlöf, Tina Back ja Sabina Teir.

Vapaa-aika ja kulttuuri

Liikuntavoittajia

Kesän aikana on ollut käynnissä kolme liikuntakampanjaa, joissa kussakin on arvottu päävoitto ja pikkupalkintoja. Muraaliliikunnan 150 euron lahjakortin voitti Annika Långgård, Kilometrikisan polkupyörän Inger Båssar ja Kunnossa Kaiken Ikää -kampanjan 100 euron lahjakortin Viveka Silfver. Osallistuminen siis kannattaa! Uusi Kunnossa Kaiken Ikää -kampanja on käynnissä 10.12. saakka. Lisätietoa kunnan verkkosivustolla.

Kuva: Canva.

Dekkari-ilta glögin kera

Mikä on syksyn hämärtyessä parempaa, kuin jännittävän dekkarin lukeminen? Maalahden kunnankirjasto järjestää yhdessä Maalahden-Korsnäsin kansalaisopiston kanssa kolme kertaa dekkari-illan ”Deckarmys med glögg”. Kirjaston henkilökunta antaa dekkarivinkkejä ja kansalaisopisto tarjoaa glögiä. Osallistujat saavat keskustella ja kertoa omista suosikeistaan.

Ilmoittaudu osoitteessa mi.malax.fi, niin varmistat itsellesi istumapaikan ja glögin riittävyden. Kirjastot ovat normaalisti avoinna dekkari-iltoina, joten myös spontaani osallistuminen on mahdollista. Tervetuloa!

- Yttermalaxin kirjasto: maanantaina 13.11. klo 18–20.
- Petolahden kirjasto: torstaina 16.11. klo 18–19.
- Bergön kirjasto: maanantaina 27.11. klo 18–19.

Etkö lue dekkareita? Vinkkaa kirjastolle tai kansalaisopistolle, minkä tyyppisestä kirjallisuudesta haluat lisätietoa.

InBody-mittaus 7.11.

Tiistaina 7.11. klo 13.00–17.30 Pixnen urheilumajalla. Hinta on 10 euroa/henkilö, vain käteismaksu. Varaa aika puhelimitse 040 669 8256/Nykopp tai sähköpostitse fritid@malax.fi.

InBody-mittauksessa analysoidaan kehonkoostumusta. Saat tietoa muun muassa kehon lihasmassasta, lihastasapainosta, rasvan määrästä, sisäelinrasvasta, nestetasapainosta ja fitness indexistä. Mittaus tehdään mieluiten vähintään 2 tuntia aterian jälkeen. Mittaus kestää pari minuuttia, varaa 10 minuuttia lisäaikaa, jos haluat, että tuloksesi käydään henkilökohtaisesti läpi. Mittausta ei voi tehdä, jos olet raskaana, sinulla on sydämentahdistin tai jos jalkasi tai kätesi on amputoitu.

Etättyöhubit 2.11. ja 1.12.

Onko sinulla mahdollisuus työskennellä etänä? Etättyöhubi voi olla juuri sinua varten. Ilmoittaudu kunnan verkkosivuston kautta. Etättyöhubit järjestetään Bygdgårdenissa, Köpingintie 18. Tilaisuudet ovat maksuttomia ja sisältävät kahvitarjoilun (lounas omakustanteinen). Lisätietoja ja ilmoittautuminen osoitteessa maalhti.fi.

Ehdota vuoden 2023 palkittavia

Lähetä ehdotuksesi osoitteeseen fritid@malax.fi viimeistään 10.1.2024.

Urheilustipendi

Maalahden kunta jakaa vuosittain urheilustipendejä urheilijoille, jotka ovat menestyneet SM-kilpailuissa tai kansainvälisissä mestaruuskilpailuissa. Palloilulajeissa kunta voi jakaa stipendejä myös niille, jotka ovat olleet mukana piiri- tai maajoukkueissa tai vastaavassa. Myös muu menestys voi tulla kyseeseen.

Kulttuuristipendi

Maalahden kunnan kulttuuristipendi an-

Yleisöluisteluaajat

Maalahden kunta on varannut Targa-hallista yleisöluisteluaikoja, joita kaikki asukkaat saavat käyttää. Varaukset on nimetty seuraavasti: ”med klubba” (mailan kanssa) ja ”utan klubba” (ilman mailaa). Yleisöluisteluaikoja on siis sekä niille, jotka haluavat vain luistella, että niille, jotka haluavat myös laukoa kiekkoja.

Tarkista yleisöluisteluaajat osoitteesta bokning.malax.fi, valitse *Kalender* ja *Targahallen*. Ajat voivat muuttua, joten tarkista aika vielä samana päivänä, kun aiot mennä jäähallille.

Vuoden 2022 nuori sekä kulttuuri- ja urheilustipendien saajat

Vuoden nuoriksi 2022 valittiin Elin Långgård, Matilda Pada, Fanny Rönnback ja Nelly Salo, jotka yhdessä muodostavat yrityksen Clarify UF.

Vuoden 2022 urheilustipendin saivat Elizabeth Fogde (yleisurheilu), Jenny Finnäs (suunnistus), Linn Rönnback, Agnes Dahlgren, Emma Berts, Malva Björndahl, Frida Hagner, Cecilia Sunabacka, Nellie Nurmi-Aro (jalkapallo).

Kulttuuristipendin 2022 sai Art in Malakta.

netaan panostuksesta tai taitojen osoittamisesta esimerkiksi teatterin, musiikin, tanssin, elokuvan, valokuvauksen, kirjallisuuden, kuvataiteen, taidekäsityön tai tekstiilitaiteen alalla. Ensisijaisesti saajan tulisi olla 15–30-vuotias. Stipendi voidaan antaa myös kunnassa toimivalle ryhmälle tai yhdistykselle.

Vuoden nuori

Ehdota vuoden nuorta! Vuoden nuoreksi voidaan valita nuori tai ryhmä (enimmäisikä 22 vuotta), joka on esimerkiksi hyvä esikuva tai on jollain tavalla edistänyt tai markkinoinut kuntaa ja/tai kotikyläänsä.

Vapaa-aika ja kulttuuri

Senioreille

Aktiiviset seniorit -hanke järjestää harjoituksia, liikuntaneuvontaa ja luentoja. Varaa aika liikuntaneuvontaan liikuntakoordinaattori Sara-Lotta Huhta-ojalta, puh. 050 389 4450, sara-lotta.huhtaoja@malax.fi, tai hanketyöntekijä Teija Flygarilta, puh. 040 650 8154, teija.flygar@malax.fi.

Kaikille avoimet ja maksuttomat ryhmät Pixne-hallissa tiistaisin 28.11.2023 saakka. Klo 10–10.45 kevyempi harjoitus (istuen). Klo 11–11.45 raskaampi harjoitus.

Bygdegårdenissa, Köpingintie 18, järjestetään kaksi maksutonta luentoja. Kahvitarjoilu. Luennot ovat ruotsinkielisiä.

- Keskiviikkona 8.11. klo 10–12:
Harjoittele itseäsi varten. Luennoitsijana fysioterapeutti Jonna Nordström Malax Fysiosta.
- Keskiviikkona 13.12. klo 10–12:
Hyvä yöni ja hyvinvoiva arki. Vietetään Lucian päivää. Luennoitsijoina Tina Wahlgren ja Anette Engsbo, Träffpunkten.
- Torstaina 16.11. klo 13–14.30 järjestetään Övermalaxin seurakuntakodissa suomenkielinen luento *Ravimmon merkitys terveydelle.*

**HAR DU TIPS PÅ KURSER OCH
FÖRELÄSNINGAR?**

**Kontakta oss på mi@malax.fi
eller tfn 040 650 8100.**

**ONKO SINULLA KURSSI- TAI
LUENTOEHDOTUKSIA?**

**Ota yhteyttä mi@malax.fi
tai puh. 040 650 8100.**

KOTOUTTAMISHANKE JÄRJESTÄÄ
VUONNA 2023 VIELÄ

Tapahtumia

18. MARRASKUUTA | KLO 10-15
HIMMELI DESIGN / UKRAINALAISIA OLKIKÄSITÖITÄ
TETIANA HAEVSKAN KANSSA. EI KURSSIMAKSUA,
MUTTA ILMOITTAUTUMISET
KANSALAIPOISTON KAUTTA.
KURSSIKOODI: 110407

13. JOULUKUUTA | KLO 18.00
MONIKULTTUURINEN KONSERTTI
MAALAHDEN KIRKOSSA
MUKANA MM. JOHAN & JURISTERNA, LUCIA,
SARAH NEDERGÅRD JA ALEXANDRA SHEVCHENKO

28. JOULUKUUTA | KLO 17.30
UUDENVUODEN KANSAINVÄLINEN TAPAAMINEN
BYGDEGÅRDENISSA

OHJELMAAN VOI TULLA MUUTOKSIA

Aktiistiftelsen i Malax

Lasten kirjastot -hanke 2023

Lasten kirjastot -hankkeessa olemme järjestäneet toimintaa 0–6-vuotiaille lapsille Maalahden ja Korsnäsin kunnissa. Olemme tehneet hyvin paljon yhteistyötä varhaiskasvatuksen kanssa ja järjestäneet tapahtumia ilta-aikaan perheille.

Tanssitaan kirja – Leikitään kirja

Vuoden aikana olemme tanssineet kirjoja 46 eri tilaisuudessa. Keväällä olemme tanssineet kirjat Tänk om alla... ja Knacka på (Koputetaan!). Nyt syksyllä olemme tanssineet merkillisestä kaniperheestä kertovan kirjan Den underbara familjen kanin och monstret i skogen. Olemme kuunnelleet kirjan ja tutkineet sen kuvia. Olemme eläytyneet kirjamaailmaan mielikuvituksemme ja musiikin avulla ja tanssineet kokemamme. Kaniperhe-kirjassa olemme myös saaneet tanssia tunteitamme (pelko, viha, ilo, suru).

Meillä on ollut myös leikkimielinen satutunti Jos kohtaat karhun -kirjan kanssa. Olemme ensin leikkineet kirjan läpi ja sen jälkeen lukeneet sen yhdessä.

Pop-up-kirjastot

Keväällä järjestimme pop-up-kirjaston kuudessa eri Maalahden ja Korsnäsin päiväkodissa. Tilaisuudet olivat pidettyjä ja keräsivät monia innokkaita lainaajia.

Pienten satutunnit

Olemme osallistuneet seurakunnan ja Folkhälsanin perhekahviloihin, joissa olemme saaneet toiveita satutunneista perheen kaikkein pienimmille. Siksi meillä on nyt pienten lasten satutunteja Yttermalaxin kirjastossa joka kuukauden ensimmäisenä perjantaina. Silloin luemme hierontasadun ja lyhyen sadun.

Satutunteja ammattilaisten kanssa

Olettehan huomanneet eri ammateissa työskentelevien pitämät satutunnit? Viime vuonna lapset saivat toivoa, kuka tulisi kirjastoon lukemaan kirjaa. Lasten mielenkiintoisten vinkkien ansiosta meillä on käynyt palomies, tullitarkastaja, maanviljelijä, kokki, lääkäri, kirjailija, poliisi, jalkapalloilija, toimittaja, puheterapeutti ja museotyöntekijä.

Tähänastinen ennätyksemme on 54 kuuntelijaa ammattilaisen pitämällä satutunnilla. Se kertoo siitä, kuinka tärkeitä satutunnit ovat!

Tänä syksynä järjestetään vielä kaksi ammattilaisen pitämää satutuntia Yttermalaxin kirjastossa:

7.11. klo 18: puheopettajat ja kirjailijat Linn Sjöholm ja Ann-Marie Burman

11.12. klo 18: museotyöntekijä Nina Falk

Seuraa Maalahden kunnankirjaston Facebookia tai Instagramia, niin saat lisätietoa toiminnastamme.

Camilla Rönnholm

Lasten kirjastot -hankkeen vetäjä

Carola Stenros.

Johanna Westerlund.

Ann-Helene Ståhl.

Asuminen ja ympäristö

Yleisötilaisuus pyörä- ja kävelyteistä 9.11.

Pyörä- ja kävelyteiden suunnittelu Åminentielle ja välille Vias–Paxal etenee. ELY-keskus järjestää aiheesta yleisötilaisuuden 9.11.2023 klo 18–20 Bygdegårdessä. Tilaisuudessa esitellään pyörä- ja kävelyteiden tiesuunnitelmaluonnokset. Maaperätutkimuksia tehdään maastossa ennen vuodenvaihdetta.

Katujen ja teiden hidasteet ja nopeusrajoitukset

Kunta saa joskus toiveita hidasteista kaduille tai asemakaavateille. Tekninen lautakunta päättää mahdollisista hidasteista saatuaan hakemuksen. Jotta hakemuksella olisi enemmän painoarvoa, olisi hyvä, jos sen allekirjoittaisi suuri osa alueen asukkaista.

Myös mahdollisen nopeusrajoituksen muutoksen takana olisi hyvä olla suuri joukko tien varrella asuvia. Yksityisteiden nopeusrajoituksista tiekunnan edustaja pyytää lausuntoa kunnalta, jos nopeusrajoitusta on esimerkiksi tarvetta laskea.

Sorateiden lanaus

Soratiet lanataan joitain kertoja talvikauden jälkeen sekä ennen pölynsidontaa. Koska pölynsidonta muodostaa suuren osan tien kunnossapitokustannuksista, se yritetään tehdä mahdollisimman lähellä syksyä, jotta sitä ei pilata uusilla lanauksilla. Jotta lanaus onnistuisi, tien pinnalla ei saisi olla näkyvissä vettä lanausta tehtäessä, ja ennen kaikkea pitäisi olla poutaa kolmen vuorokauden ajan lanauksen jälkeen. Syyssää, jolloin on pitkiä sadejaksoja, vesisadetta joka toinen päivä, ovat haaste sorateille.

Yksityisteiden kunnossapitosopimukset

Yksityisteiden kunnossapitosopimukset irtisanottiin päättymään tämän vuoden alussa. Kunnossapito kuitenkin jatkuu, koska tuleva talvikausi on siirtymäaika. Uudet kunnossapitosopimukset tehdään niiden tiekuntien kanssa, jotka täyttävät kunnan asettamat kriteerit. Kriteereihin kuuluu muun muassa, että tiekunnan on pidettävä kokous vähintään joka neljäs vuosi. Tiekunnan kokouksen pöytäkirja on lähetettävä tiemestarille, ja pöytäkirjasta tulisi käydä ilmi hoitokunnan puheenjohtaja tai tiekunnan toimitsijamies sekä yhteystiedot. Tiekunnan yhteystiedot tulee

rekisteröidä Maanmittauslaitokselle, ja kopio rekisteröinnistä on lähetettävä tiemestarille. Tärkeää on, että sellainen tiekunta, joka täyttää vain talvikunnossapitokriteerit eli III luokan, tekee sopimuksen vuoden 2023 aikana, koska kriteereissä päätettiin, että III luokan sopimuksia voidaan tehdä vain tänä vuonna. Tiet, jotka kuuluvat III luokkaan, eivät täytä I tai II luokan teiden vaatimuksia, mutta ovat vähintään 350 metrin pituisia viimeiselle vakitukselle asunnolle ja niiden varrella on vähintään yksi vakituinen asunto.

Maalahden-Korsnäsin terveyskeskuksen pysäköintialue on perusparannettu ja saanut tänä syksynä uuden asfalttipäällysteen.

Maalämpö Petolahden urheilumajalle

Työ kunnan kiinteistöjen lämmitysjärjestelmien optimoimiseksi ja uusimiseksi jatkuu kunnan kestävän kehityksen strategian mukaisesti. Petolahden urheilumajan vanha öljykattila on vaihdettu maalämpöpumppuun, joka on nyt otettu käyttöön.

Petolahden leikkipuisto on uusittu. Hanke on toteutettu yhteistyössä Petolahden Folkhälsanin kanssa. Kunta on investoinut leikkelineisiin 20 000 euroa.

Aurinkopaneelit kunnantalolle

Aurinkopaneelien asentaminen kunnantalon katolle on yksi hanke strategisessa energiaoptimoinnissamme. Maalahden kunta on saanut hanketta varten Business Finlandilta energiatukea. Aurinkopaneelien huipputeho on 42,07 kWp. Laskennallinen takaisinmaksuaika on noin 10 vuotta.

Knattebon päiväkodin kunnostus

Knattebon päiväkotia on kunnostettu kesän ja alkusyksyn aikana. Välikattoon on asennettu koneellinen ilmanvaihto. Käytävät on kunnostettu, ja ne ovat saaneet uudet ikkunat ja uuden sisäkaton, joka on akustiikaltaan vanhaa parempi. Myös peltikatto on tutkittu ja korjattu. Erityiskäytökset henkilöstölle, vanhemmille ja lapsille hyvästä yhteistyöstä rakennusaikana.

Myrkytöntä siivousta

Maalahden kunnan kestävän kehityksen strategian mukaisesti siivouspuolen tavoitteena on myrkytön siivous. Se tapahtuu asteittain. Keväällä 2023 yläkoululla oli testijakso, jossa käytettiin otsonivettä. Tulokset olivat yksinomaan positiivisia. Otsonivesi on kemikaaliton, ja sitä valmistetaan päivittäin yksinkertaisella prosessilla paikan päällä. Kylmä hanavesi yhdistetään suodattimeen, vesi kulkee annostelijan lävitse, ja sensorit sekoittavat veteen oikean määrän otsonia. Otsonivettä käytetään sellaisenaan erilaisten pintojen puhdistukseen ja myös siivouskoneissa.

Koska testijaksosta saatiin yksinomaan positiivisia kokemuksia, hankittiin nyt kunnan ensimmäinen otsonointilaitte juuri yläkoululle.

Siivoajat kokevat otsoniveden tehokkaaksi apuvälineeksi. Sen käyttö on hyvin helppoa. Se tehoaa hyvin tahroihin, jotka oli aikaisemmin vaikea saada pois. Peileihin, lasipintoihin tai ruostumattomaan teräkseen ei jää raitoja eikä pisarajälkiä. Otsonivesi ei aiheuta reaktioita hengitysteissä eikä iholla.

Helén Stenmark ja Eva-Carin Wikström, Högstadiet i Petalaxin siivoajat.

Asuminen ja ympäristö

Kuva: Christoffer Björklund.

Strateginen valinta: puurakentaminen

Maalahden kunnanvaltuusto hyväksyi vuonna 2021 kunnan kestävän kehityksen strategian 2021–2025. Strategiassa yhdistetään ekologinen, sosiaalinen ja taloudellinen kestävyys ja kiinnitetään huomiota niiden keskinäiseen vaikutukseen. Strategiasa on kolme päätavoitetta.

1. Kasvihuonekaasupäästöjen pienentäminen: Kunnan tavoitteena on pienentää kasvihuonekaasupäästöjä 10 prosentilla vuodesta 2021 vuoteen 2025.
2. Puurakentaminen: Maalahti on päättänyt panostaa puuhun rakennusten päämateriaalina. Tämä päätös edistää paikallista tuotantoa ja paikallista taloutta ja auttaa sitomaan hiilidioksidia tehokkaasti, koska puu on kestävä ja uusiutuva materiaali.
3. Hiilineutraalius vuonna 2030: Kunnianhimoinen tavoite on, että Maalahti on hiilineutraali vuonna 2030, mikä tarkoittaa, että kasvihuonekaasujen nettopäästöt ovat nolla.

Strategialla on ollut suuri vaikutus toimintaan, etenkin kiinteistöpuolella. Viime vuosina olemme kartoittaneet kiinteistöjen energiankulutusta ja löytäneet tapoja sen pienentämiseksi. Olemme ottaneet käyttöön myrkyttö-

män siivouksen. Kunnantalolle olemme asentaneet aurinkopaneelit. Rakennamme puusta.

Petolahden lukiorakennuksen suunnittelu ja Söderfjärdsbackenin päiväkodin suunnittelu kuvastavat muutosta. Kun lukiorakennukselle hankittiin pääsuunnittelijaa vuonna 2019, hankinta-asiakirjoissa annettiin tietoina vain, että kyseessä on noin 100 opiskelijan ja 20 työntekijän lukiorakennus, sijainti yläkoulun vieressä ja talousarvio runsaat 3 miljoonaa euroa. Ei muuta. Vasta silloin, kun tarjouskilpailun voittanut pääsuunnittelija Johan Ångerman esitteli ehdotuksensa pääpiirustuksiksi, massiivipuuta (CLT) tuli mukaan kuvioihin. Oli silkkaa tuuria, että kiinteistöistä tuli puinen. Olimme tyytyväisiä siihen, mitä näimme, mutta tajusimme myös, että rakennuksesta olisi voinut tulla jotain aivan muuta.

Sitä riskiä emme halunneet ottaa uudelleen. Rakentamista ei voi ohjata se, kuka valitaan pääsuunnittelijaksi. Kunnan on voitava ohjata rakentamista haluamaansa suuntaan. Laadimme rakennusstrategisen tarkistuslistan, joka on osa kestävän kehityksen strategiaa. Kun uutta päiväkotia alettiin suunnitella vuonna 2022, noudatimme uutta strategiaamme ja rakennusstrategista tarkistuslistaa. Pääsuun-

nittelijan hankinta-asiakirjat sisälsivät nyt huomattavasti enemmän tausta-aineistoa. Olimme jo päättäneet, että rakennus tehdään massiivipuusta, sen olisi otettava huomioon sosiaalinen, taloudellinen ja ekologinen kestävyys, ja olimme kuulleet lapsia ja henkilöstöä jo prosessin varhaisessa vaiheessa. Sen lisäksi, että prosessissa on ollut mukana kosteusasiantuntija, myös kestävyys-, akustiikka- ja energia-asiantuntijoita on käytetty. Materiaalivalintoja tarkastellaan, katolle suunnitellaan aurinkopaneelit, ja pohjapiirustus mahdollistaa siivousrobottien käytön. Hyvä suunnittelu on kaiken A ja O.

Tämä kuulostaa itsestään selvältä, mutta valitettavasti se ei edelleen ole itsestään selvyyttä kaikissa rakennusprosesseissa kaikissa kunnissa. Olemme siksi, kestävän kehityksen edistämiseksi myös kunnan rajojen ulkopuolella, yrittäneet dokumentoida prosessejamme ja tehdä ne muille helposti saataviksi.

Hiilineutraaliuden saavuttaminen ja kestävä kehitys on pitkä ja laaja prosessi, mutta otamme yhden askeleen kerrallaan.

Lue lisää kestävyystyöstämme osoitteessa maalahti.fi.

Jenny Malmsten ja John Södergran

Hanna Malkamäki.

Yrityksen vastuullisuustyö osaksi sen päivittäistä toimintaa

Vastuullisuustyö on tärkeä osa nykyaikaista yritystoimintaa, ja sen aloittamiseen on monia tapoja. VASEKin kestävä kehitys ja kiertotalouden projektipäällikkö **Hanna Malkamäki** suosittelee aivan aluksi lukaisemaan kestävä kehitys ja kiertotalouden tiekartan *Pohjanmaa matkalla muutokseen*, jonka voi ladata maksutta osoitteesta www.vasek.fi/cerm-tiekartta.

Tässä tiivistettynä vinkit, mistä yrityksen kannattaisi aloittaa vastuullisuustyönsä:

- Määrittele selkeät ja mitattavat vastuullisuustavoitteet yritykselle. Tämä auttaa keskittymään tärkeimpiin asioihin ja seuraamaan edistymistä.
- Kuuntele yrityksen sidosryhmien, kuten asiakkaiden, työntekijöiden, sijoittajien ja muiden kumppaneiden, odotuksia ja huolenaiheita. Tämä auttaa tunnistamaan, millä alueilla yrityksesi voi tehdä positiivista vaikutusta ja välttää haitallisia toimintatapoja.
- Vastuullisuustyön tulisi olla linjassa yrityksen arvojen ja kulttuurin kanssa. Yrityksen johto ja työntekijät ovat keskeisessä asemassa vastuullisuuden integroimisessa liiketoimintaan.
- Aloita ympäristövaikutusten vähentäminen. Tämä voi sisältää esimerkiksi energiatehokkuuden parantamista, jätehuollon optimointia, uusiutuvan energian käyttöä tai ympäristöystävällisempien tuotteiden kehittämistä.
- Kartoita yrityksen hankintaketjut ja varmista, että toimittajasi noudattavat vastuullisuuskriteerejä.
- Kannusta henkilöstöä osallistumaan vastuullisuustyöhön ja tarjoa heille mahdollisuuksia vaikuttaa yrityksen vastuullisuusstrategiaan.
- Kommunikoi avoimesti yrityksen vastuullisuustyöstä asiakkaille, sidosryhmille ja yleisölle. Julkaise säännöllisesti vastuullisuusraportteja, joissa kerrotaan edistymisestä ja saavutuksista.
- Osallistu yhteistyöhön muiden yritysten, järjestöjen ja viranomaisten kanssa vastuullisuuden edistämiseksi.

tysten, järjestöjen ja viranomaisten kanssa vastuullisuuden edistämiseksi.

– Yhteistyöllä voit oppia parhaita käytäntöjä ja vaikuttaa laajemmin. Kannattaa siis seurata edelläkävijöiden tekemistä, Malkamäki painottaa ja jatkaa:

– Vastuullisuustyö on jatkuva prosessi, ja sen tulisi olla integroitu osa yrityksen päivittäistä toimintaa. Pienilläkin askelilla voi olla merkittävä vaikutus, kun niitä toteutetaan pitkäjänteisesti ja systemaattisesti.

Maksuttoman yritysneuvonnan lisäksi VASEK tarjoaa vastuullisuusasiiantuntijan apua miettimään yrityksen tietä entistä vastuullisemmaksi ja kannattavaksi yritykseksi.

- Varaa tapaaminen vastuullisuusasiiantuntija Hanna Malkamäen kanssa lähettämällä sähköpostia osoitteeseen hanna.malkamaki@vasek.fi
- Varaa aika yritysneuvontaan www.vasek.fi.

Teksti ja kuva: VASEK

Seniorit vierailivat Bergössä

Vanhusneuvosto järjesti senioreille retken Bergöhön perjantaina 22.9.2023. Vierailukohteina olivat kirkko, koulu ja palveluasumisyksikkö Majakkakoti. Kuvassa Per-Erik Berglund kertoo Bergön historiasta. Koululla tarjottiin kahvia ja voileipiä, tutustuttiin tiloihin ja kuunneltiin oppilaiden musiikkiesityksiä. Lopuksi tutustuttiin Majakkakotiin. Vierailu Bergössä oli onnistunut!

Seuraavat opiskelustipendit ovat haettavana:

1. Kotikuntatuki, 75 euroa lukukaudessa

Myöntämiskriteerit:

- päätoiminen opiskelu yliopistossa, korkeakoulussa tai ammattikorkeakoulussa
- opiskelijan kotikunta on Maalahti
- tuki voidaan myöntää enintään kuudeksi lukukaudeksi eli kolmeksi vuodeksi
- opiskelija on alle 25-vuotias
- hakemukseen on liitettävä oppilaitoksesta saatava läsnäolotodistus tai todistus opintosuorituksista.

2. Maa- ja metsätalouseläntien stipendi

Myöntämiskriteerit:

- maa- ja metsätalouseläntien opinnot
- opiskelijan kotikunta on Maalahti
- hakemukseen on liitettävä oppilaitoksesta saatava läsnäolotodistus tai todistus opintosuorituksista.

Hakulomakkeita on saatavilla kunnan verkkosivustolla www.maalahti.fi, ja niitä voi noutaa myös kunnantalolta.

Hakemus ja oppilaitoksesta saatu läsnäolotodistus on toimitettava **viimeistään 6.11.2023** osoitteeseen Maalahden kunnanhallitus, Malminkatu 5, 66100 Maalahti tai malax@malax.fi.

malax.fi

Maalahden kirjastot

AUKIOLOAJAT

2023-2024

<https://fredrika.finna.fi>

Yttermalax Malminkatu 5, 66100 MAALAHTI

1.9.–31.5.
040 650 7983
ma 13–20
ti 13–20
ke 10–16
to 13–20
pe 10–16

Övermalaxin koulu- ja päiväkotikirjasto

Avoimna vain kunnan
toiminnalle 1.8.2023
alkaen

14.8.–2.6.
050 575 7017
ke 9–12
to 9–15

Petolahti Mamrentie 11, 66240 PETOLAHTI

14.8.–2.6.
040 650 8057
ma 12–19
ti 9–15
ke 9–15
to 12–19

Bergö Bredhällanintie 61 C, 66220 BERGÖ

14.8.–2.6.
040 650 8058
ma 13–19
ti 10–16
to 13–19

Maalahden päivä 6.8.2023

Maalahden päivän ja Kukkien päivän viettoon Brinkenin museoalueella loistavassa auringonpaisteessa osallistui paljon väkeä. Suuret kiitoksemme Malax museiförening rf:lle hyvästä yhteistyöstä!

Presidentinvaali 2024

Presidentinvaali toimitetaan sunnuntaina 28.1.2024. Jos vaalissa toimitetaan **toinen kierros**, vaalipäivänä on **sunnuntai 11.2.2024**. Äänestys alkaa klo 9.00 ja päättyy klo 20.00.

Maalahden äänestysalueet ja -paikat ovat seuraavat:

Äänestysalue / Äänestyspaikka / Osoite

1. Bergö, Bergö skola, Bredhällanintie 61 c
2. Yttermalax, Maalahden kunnantalo, Malminkatu 5
3. Övermalax, Övermalax skola, Myllykuja 8
4. Långåminne, Nuorisoseurantalo Strimman, Porintie 1517 a
5. Petolahti-Nyby, Petalax skola, Thorshaantie 5
6. Pohjois-Pirttikylä, Norrbackin kylätalo, Porintie 3286 a

ENNAKKOÄÄNESTYS järjestetään 17.–23.1.2024 ja 31.1.–6.2.2024 seuraavasti:

Maalahden kunnantalo, Malminkatu 5, 66100 Maalahti

keskiviikko 17.1.–perjantai 19.1. / klo 9.00–16.00

keskiviikko 31.1.–perjantai 2.2. / klo 9.00–16.00

sunnuntai 21.1. / sunnuntai 4.2. / klo 10.00–13.00

maanantai 22.1. / maanantai 5.2. / klo 9.00–16.00

tiistai 23.1. / tiistai 6.2. / klo 9.00–18.00

Bergön kirjasto, Bredhällanintie 61 c, 66220 Bergö

torstai 18.1. / torstai 1.2. / klo 14.00–17.00

Övermalax skola, Myllykuja 8, 66140 Övermalax

lauantai 20.1. / lauantai 3.2. / klo 10.00–13.00

Petolahden kirjasto, Mamrentie 11, 66240 Petolahti

maanantai 22.1. / maanantai 5.2. / klo 14.00–17.00

KOTIÄÄNESTYS: Äänioikeutettu, jonka kyky liikkua tai toimia on siinä määrin rajoittunut, ettei hän pääse äänestys- eikä ennakoäänestyspaikkaan ilman kohtuuttomia vaikeuksia, saa äänestää ennakolta kotonaan. Kotiäänestykseen on ilmoittauduttava **viimeistään tiistaina 16.1.2024 klo 16** ja toisen vaalikierroksen osalta **viimeistään tiistaina 30.1.2024 klo 16** (jos ilmoittautumista ei ole tehty ensimmäiseen vaaliin ilmoittautumisen yhteydessä). Ilmoittautuminen tehdään sähköpostitse osoitteeseen malax@malax.fi tai puhelimitse numeroon 040 650 7981. Kotiäänestäjän kanssa samassa taloudessa asuvalla omaishoitajalla, jolla on omaishoitosopimus ja jonka kotikunta on Maalahti, on myös oikeus kotiäänestykseen.

LAITOSÄÄNESTYS: ennakoäänestys järjestetään laitoksissa vaalitoimikunnan ilmoittamana ajankohtana.

Äänestäjän on äänestäessään todistettava henkilöllisyytensä.

Maalahden keskusvaalilautakunta

malax.fi